

ISSN 2304-5809

Молодий Вчений

2 (17)
2015

ISSN (Print): 2304-5809
ISSN (Online): 2313-2167

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 2 (17) лютий, 2015 р.

Частина IV

Члени редакційної колегії журналу:

- Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глуценко Олеся Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Змерзлий Борис Володимирович – доктор історичних наук (Україна)
Іртищева Інна Олександрівна – доктор економічних наук (Україна)
Лебедева Надія Анатоліївна – доктор філософії в галузі культурології (Україна)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Мінін Ігор Владиленович – доктор технічних наук (Росія)
Мінін Олег Владиленович – доктор технічних наук (Росія)
Морозенко Дмитро Володимирович – доктор ветеринарних наук (Україна)
Нетюхайло Лілія Григорівна – доктор медичних наук (Україна)
Пекліна Галина Петрівна – доктор медичних наук (Україна)
Романенкова Юлія Вікторівна – доктор мистецтвознавства (Україна)
Стратонов Василь Миколайович – доктор юридичних наук (Україна)
Шаванов Сергій Валентинович – кандидат психологічних наук (Україна)
Шайко-Шайковський Олександр Геннадійович – доктор технічних наук (Україна)
Шапошникова Ірина Василівна – доктор соціологічних наук (Україна)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Шерман Михайло Ісаакович – доктор педагогічних наук (Україна)
Яковлев Денис Вікторович – доктор політичних наук (Україна)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Повний бібліографічний опис всіх статей журналу представлено у:
Національній бібліотеці України імені В.В. Вернадського,
Науковій електронній бібліотеці «КіберЛенінка»,
Науковій електронній бібліотеці Elibrary.ru, Polish Scholarly Bibliography

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
РИНЦ, ScholarGoogle, OAJI, CiteFactor, Research Bible, Index Copernicus.
Index Copernicus (IC™ Value): 4.11 (2013)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 18987-7777Р від 05.06.2012 р.
видане Державною реєстраційною службою України

На обкладинці журналу зображено образи Мавки і Лукаша (за твором Лесі Українки «Лісова пісня»). Леся Українка народилася 13(25) лютого 1871 р. – українська письменниця, перекладач, культурний діяч. Писала у найрізноманітніших жанрах: поезії, ліриці, епосі, драмі, прозі, публіцистиці. Песа «Лісова пісня» написана в 1911 році, вперше була поставлена 22 листопада 1918 році в Київському драматичному театрі.

Відповідальність за зміст, добір та викладення фактів у статтях несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Матеріали публікуються в авторській редакції. Передрукування матеріалів, опублікованих в журналі, дозволено тільки зі згоди автора та редакції журналу.

ЗМІСТ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Аймедов К.В., Сердюк Н.М. Застосування інноваційних технологій навчання у системі вищої освіти.....	8
Балацька А.П., Олексів Г.Д. Методологічні параметри самостійної роботи студентів.....	11
Беляєв С.Б. Визначення методологічної основи створення системи професійної підготовки до розробки і використання педагогічних технологій.....	15
Богдадюк М.В. Філософсько-методологічні, соціально-економічні, суспільно-політичні, та психолого-педагогічні умови розвитку ПТНЗ народних художніх промислів у Західній Україні другої половини ХХ – початку ХХІ століття.....	18
Бородієнко О.В., Музичко А.В. Коучинг як інноваційна технологія особистісно-розвивального навчання: особливості застосування в професійному навчанні.....	22
Варецька О.В. Функції соціальної компетентності вчителя початкової школи.....	26
Вовк Б.І. До питання вивчення елементів готовності майбутніх інженерів-викладачів до самоосвіти.....	30
Грицюк С.А. Педагогічне значення наукових досліджень сутнісних особливостей дитячої гри.....	33
Гуцол В.В. Інноваційні педагогічні технології в сучасній педагогічній освіті.....	36
Зінонос Н.О. Використання Flipped Learning моделі у навчанні іноземних студентів на підготовчих відділеннях ВНЗ України.....	40
Ковальчук Г.О. «Предметне поле» якості та особистісні фактори ефективності у навчанні майбутніх економістів у ВНЗ.....	43
Ковальчук О.М. Дослідно-експериментальна перевірка моделі підготовки магістрів гуманітаріїв до інноваційної професійної діяльності.....	47
Кравченко Т.П. Психолого-педагогічні чинники формування у старших підлітків ціннісного ставлення до власного здоров'я.....	51
Макаренко А.І. Експериментально-дослідна перевірка впливу інтеграції як засобу формування техніко-технологічних знань і умінь.....	55
Максимова О.Г. Формирование лингвистической мобильности будущих педагогов на основе личностно-деятельностного подхода.....	59
Малинівська А.І. Педагогічні умови формування культури безпечної поведінки у студентів.....	64
Малицька О.В. Культурна ідентифікація як визначальний освітній фактор у педагогічному ВНЗ.....	67
Мартинюк В.А., Бузинська В.Є. Проблема жіночої суб'єктивності у художньому дискурсі Кларисе Ліспектор.....	70
Махінова М.В. Аспекти соціокультурного підходу до підбору автентичних англомовних текстів у підготовці майбутнього вчителя.....	74
Мірошніченко Г.В. Вплив діяльності Київського університету Св. Володимира на розвиток освіти і науки у другій половині ХІХ століття.....	78
Оверко Н.Я. Педагогічні умови розвитку фахової майстерності викладачів спецтехнологій у ПТНЗ кудінарного профілю у процесі підвищення кваліфікації.....	82
Петько А.В. Філософсько-педагогічні підходи до розуміння «професійно орієнтованого іншомовного навчального середовища» в сучасних реаліях освіти.....	87
Постоян Т.Г. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб якісної підготовки майбутніх менеджерів освіти.....	91
Савельчук І.Б. Інноваційні методи соціальної роботи з людьми похилого віку: специфіка та особливості впровадження.....	95
Савінова Н.В., Берегова М.І. Деонтологічна компетентність корекційного педагога в умовах інклюзивного навчання.....	99
Самойленко С.А., Беспалова Н.В., Липська І.І. Фільми як засіб підвищення мотивації студентів до вивчення іноземних мов.....	102
Силкіна С.А. Система соціально-педагогічної підтримки важковиховуваних підлітків в умовах сільської школи.....	105
Тихонова Т.В. Методологічні підходи до конструювання змісту інформаційно-технологічної навчальної дисципліни.....	108
Трегуб О.Д., Трегуб І.Г. Запорука успіху проблемного навчання майбутніх учителів технологій.....	112
Фроленкова Н.О. Якість дошкільної освіти в Україні: феномен поняття.....	116
Хаустова О.В. Взаємозв'язок духовності й творчості на шляху професійно-творчого розвитку вчителя.....	119
Хижняк А.В. Формування взаєморозуміння у молодших підлітків як сімейної цінності: теорія питання.....	123
Цепкало О.В. Комунікативні стратегії як об'єкт дослідження когнітивної та комунікативної лінгвістики, психолінгвістики та лінгводидактики.....	126
Цимбалюк В.І., Борейчук А.В. Особливості проведення ділової гри «Навчальний цивільний процес» під час професійної підготовки майбутніх юристів.....	129

Чернуха Н.М., Ворначева А.Ю. Роль сучасників М.Е. Річмонд у формуванні її теорії соціальної роботи.....	133
Чернякова О.І. Розвиток мовлення дошкільників в умовах двомовності.....	137
Шапочкіна О.В. Специфічні особливості дистанційної освіти за електронними навчальними курсами у ВНЗ України (на матеріалі сертифікованого ЕНК «Країнознавство: німецька мова»).....	140
Шаргун Т.О. Становлення професійної підготовки фахівців залізничного профілю в Україні (друга половина ХІХ століття).....	144
Шибецька В.В., Кравець Н.П. Експерсія як засіб збагачення уявлень про природу в молодших школярів з порушенням інтелекту.....	151
Ярова О.В. Концепт «ключові компетентності» в освітніх документах початкової школи країн Європейського Союзу.....	155
Литвин В.А. Методика формування інформаційної культури майбутніх архітекторів.....	159
Василяшина Н.М. Актуальні проблеми фахової підготовки майбутніх фахівців сфери туризму у рамках вітчизняної та зарубіжної освіти.....	162

МЕДИЧНІ НАУКИ

Бідзіля П.П. Вплив етіологічних чинників хронічної серцевої недостатності на стан ремоделювання міокарда при супутній надлишкової масі тіла та ожирінні.....	168
Васкес Абанто А.Э., Васкес Абанто Х.Э. «Унікальність» натуральних продуктів или все же «Давайте мислити об'єктивно!».....	172
Дудко О.Г., Костін Є.І. Значення фізичних та біологічних властивостей полімерних матеріалів для травматології та ортопедії.....	175
Каджарян В.Г., Капшитар Н.І. Безсимптомна гіперурикемія на тлі цукрового діабету 2 типу: вплив на клініко-анамнестичні, біохімічні показники та результати ехокардіоскопії.....	177
Коваль В.Ю., Архій Е.Й., Сіксай А.Т. Вміст макроелементів крові при різних формах хронічного панкреатиту.....	181
Мергель Т.В. Особливості перебігу безбольової форми ішемічної хвороби серця у хворих із постінфарктним кардіосклерозом.....	184
Мізюк М.І., Суслик З.Б., Мельник В.І. Зміни функціонального стану організму студентів під час запровадження інноваційних форм державної атестації.....	188

Морозенко Д.В., Леонтьєва Ф.С., Кузнецова Н.В. Дослідження клініко-гематологічного статусу пацієнтів після ендопротезування великих суглобів.....	190
Русин В.И., Сирчак Е.С., Курчак Н.Ю. Динаміка показателів якості життя у больних с хроническим панкреатитом после холецистэктомии на фоне комбинированной терапии с использованием препарата из <i>Plantago ovata</i>	194
Чернев М.В., Чернев О.В., Огарко І.В., Андрієвська Т.А. Метод глибокого магнітно-польового медикаментозного знеболювання та лікування травм обличчя у передопераційний та післяопераційний період. Варіанти можливого застосування.....	197
Шайко-Шайковський О.Г., Білик С.В., Олексюк І.С., Дудко О.Г., Василов В.В., Зінків О.І., Бурсук Є.Й. Експериментальне біомеханічне дослідження ефективності остеосинтезу за допомогою стержневого апарату зовнішньої фіксації при поперечних діафізарних переломах.....	201

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ

Большакова А.М. Психологічний аналіз феноменів самоздійснення особистості.....	206
Камінська О.В. Авторська класифікація інтернет-залежності за критерієм провідного мотиву використання мережі.....	210
Климентович О.Б. Динаміка ціннісних орієнтацій студентської молоді українського суспільства в процесі соціально-економічної та політичної нестабільності в державі.....	213
Кравчук А.В. Засвоєння етичних норм молодшими школярами: психологічні підходи.....	216
Носова І.Є. До 130-річчя від дня народження Степана Володимировича Балея.....	220
Петровська І.Р. Психологічні особливості кар'єрних орієнтацій студентів-психологів.....	224
Сушинська Т.С. Танцювально-ігрова програма психологічної підтримки формування конструктивного образу «Я» дитини: оцінка ефективності.....	227
Шамрай О.В. Професійна картина світу майбутніх лікарів-педіатрів.....	231
Яновська Т.А. Взаємозв'язок прояву психологічного конфлікту з емоційною сферою підлітків.....	235

CONTENTS

PEDAGOGICAL SCIENCES

Aymedov K.V., Serduyk N.N. Usage of innovative educational technologies in higher educational establishments.....8	Martynyuk V.A., Busynska V.Ye. The problem of feminine subjectivity in Clarice Lispector's belle-lettre discourses.....70
Balatska I.P., Oleksiv G.D. Methodological parameters of students individual work.....11	Makhinova M.V. Aspects of the sociocultural approach the selection of authentic english texts in the preparation of future teachers.....74
Belyaev S.B. Defining the methodical basis of the development of the professional preparation system aiming to elaborate and apply educational technologies.....15	Miroshnychenko H.V. Impact of Kiev university of St. Vladimir on the development of education and science in the second half of XIX century.....78
Bogdadiuk M.V. Philosophical, meteorological, social, economic, political, psychological and pedagogical condition development in vocational educational institutions national artistic trade in Western Ukraine the end 20th and half of the 21 centuries.....18	Overko N.Ya. Pedagogical conditions development expert special technology skills of teachers in vocational schools culinary profile during training.....82
Borodiyenko O.V., Muzhichko L.V. Coaching as an innovative technology of personality developing education: peculiarities of usage in professional training.....22	Pet'ko L.V. Philosophical-pedagogical points of views to understanding of the «professionally oriented foreign environment» in modern realities of education.....87
Varetska O.V. Function of social competence of the teacher of primary school.....26	Postoyan T.G. Information and communication technologies as a tool for quality training of future educational managers.....91
Vovk B.I. To the study of the elements of the readiness future engineers-teachers for self-education.....30	Savelchuk I.B. Innovative methods of social work with the elderly: specificity features and implementation.....95
Gritsyuk S.A. Pedagogical value of scientific researches of essence features of child's game.....33	Savinova N.V., Berehova M.I. Deontological competence of the remedial pedagogue in the conditions of inclusive education.....99
Hutsol V.V. Innovative educational technology in modern teacher education.....36	Samoilenko S.A., Bespalova N.V., Lypska I.I. Films as means of increasing students' motivation to foreign languages learning.....102
Zinonos N.O. Using the Flipped Learning model for teaching foreign students at the preparatory departments of universities in Ukraine.....40	Sylkina S.A. The system of social and pedagogical support of problem teenagers in conditions of selskoe the school.....105
Kovalchuk G.A. «Substantive field quality» and personality factors of efficiency training future economists in universities.....43	Tikhonova T.V. Methodological approaches to designing the content of informational technological discipline.....108
Kovalchuk O.N. Research-experimental verification of the model of masters' of art training for innovative professional activity.....47	Tregub O.D., Tregub I.G. Mortgage of success of problem educating of future teachers of technologies.....112
Kravchenko T.P. Psychological and educational factors of formation in older adolescents value attitude to their own health.....51	Frolenkova N.A. Quality of pre-school education in Ukraine: phenomenon of notion.....116
Makarenko A.I. Experimental research testing the impact of integration as a means of technical and technological knowledge and skills.....55	Khaustova O.V. The intercommunication of spirituality and creative work on the way towards teacher's professional and creative development.....119
Maximova O.G. The formation of linguistic mobility of future teachers on the basis of personal- active approach.....59	Khyzniak A.V. Forming of understanding for junior teenagers how family value: theory of the problem.....123
Malinevsky L.I. Students have pedagogical terms of forming of culture of safe behavior.....64	Tsepkalo O.V. Communication strategies as research objects of cognitive and communicative linguistics, psycholinguistics and linguodidactics.....126
Malitskaya O.V. Cultural identification as the primary educational factor in pedagogical university..67	Tsybaliuk V.I., Boreychuk A.V. Features of the business game «Training civil proceedings» during the training of future lawyers.....129

Chernukha N.M., Vornacheva L.Yu. The role of Mary E. Richmond's contemporaries in formation of her social work theory.....	133
Chernyakova O.I. Language development of the pre-school children in condition of bilingualism.....	137
Shapochkina O.V. Specific features of the controlled from distance education are after electronic educational courses in the institute of higher of Ukraine (on material of certificated ENK «Science about a country: German language»).....	140
Shargun T.A. Formation of the vocational training of the railway profile specialists in Ukraine the second-half of XIX century).....	144
Shybetska V.V., Kravets N.P. Excursion as a means of enrichment idea about the nature in younger school children with intellectual disabilities.....	151
Yarova O.B. The concept «Key competences» in the educational documents on primary school in the European Union countries.....	155
Lytvyn V.A. Method of forming of future architects' informative culture	159
Vasylyshyna N.M. Actual concerns of future tourism experts professional preparation in terms of national and foreign education.....	162

MEDICAL SCIENCES

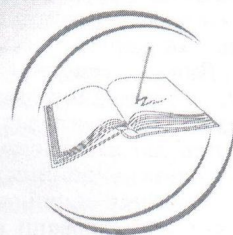
Bidzilya P.P. The influence of etiological factors of chronic heart failure in state of myocardial remodeling associated with overweight and obesity.....	168
Vasquez Abanto A.E., Vasquez Abanto J.E. «Unique» natural products, or still «Let's think objectively!».....	172
Dudko O.G., Kostin E.I. Physical and biological properties of polymeric materials and their importance for traumatology and orthopedics	175
Kadzharyan V.G., Kapshytar N.I. Asymptomatic hyperuricemia on the background of type 2 diabetes: impact on anamnestic, biochemical parameters and the results of echocardiography.....	177
Koval V.Yu., Arhij E.Yo., Siksay L.T. Content of macroelements of blood serum at different forms of chronic pancreatitis.....	181
Merhel T.V. Features of silent forms of ischemic heart disease in patients with postinfarction cardiosclerosis.....	184
Mizyuk M.I., Suslyk Z.B., Melnyk V.I. Changes of functional state of students' organism during introduction of innovation forms of state certification.....	188

Morozenko D.V., Leontieva F.S., Kuznetsova N.V. Investigation of clinical and hematological status of the patient after prosthetics.....	190
Rusin V.I., Sirchak Ye.S., Kurchak N.Yu. Dynamics of indexes of quality of life at patients with chronic pancreatitis after cholecystectomy on background of complex therapy with the use of preparation from <i>Plantago ovata</i>	194
Cherniev M.V., Cherniev O.V., Ogarko I.V., Andrievska T.A. Method of deep magnetically-field medicamental anesthesia and treatment of traumas of a face in preoperative and postoperative periods. Variants of possible application.....	197
Shayko-Shaykovskiy A.G., Bilyk S.V., Oleksyuk I.S., Dudko A.G., Vasilov V.V., Zinkiv O.I., Bursuc E.I. Experimental biomechanical study of the effectiveness of osteosynthesis using the rod of external fixation device in a transverse diaphyseal fractures.....	201

PSYCHOLOGICAL SCIENCES

Bolshakova A.N. Psychological analysis of the personality self-realization phenomena.....	206
Kamynska O.V. Author's classification of internet addiction as a criterion of the main motives of using the network.....	210
Klymentovych O.B. Dynamics of value orientations of Ukrainian society students in the social, economic and political instability in the country.....	213
Kravchuk L.V. Assimilation of ethical standards younger students: psychological approaches.....	216
Nosova I.Ye. To the 130-th anniversary of Stepan Volodymyrovych Balei's birth	220
Petrovska I.R. Psychological features of the career orientations of students-psychologist.....	224
Syshchins'ka T.S. Dance and play program of the psychological support forming of the constructive image «I» of a child: the estimation of an efficiency.....	227
Shamrai O.V. Professional worldview of the future pediatricians.....	231
Yanovskaya T.A. Interrelation of manifestation of the psychological conflict to the emotional sphere of teenagers.....	235

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

- Голдованская И. Б. Педагогические факторы формирования коммуникативных компетенций у студентов высших учебных заведений юридического профиля: Автореф. дис...канд. пед наук по специальности 13.00.01 – общая педагогика, история педагогики и образования / И. Б. Голдованская – Псковский государственный педагогический университет им. С. М. Кирова. – Псков, 2007. – 27 с.
- Мовчун А. Педагогічні основи використання ділової гри в підготовці юристів / А. І. Мовчун // Психолого-педагогічні основи гуманізації навчально-виховного процесу в школі та ВНЗ. Волонський процес в Україні та Європі: досвід, проблеми, перспектива. Збірник наукових праць. Випуск VIII. – Рівне, 2008. – С. 206-211.

Цимбалюк В.И., Борейчук А.В.

Национальный университет водного хозяйства и природопользования

ОСОБЕННОСТИ ПРОВЕДЕНИЯ ДЕЛОВОЙ ИГРЫ «УЧЕБНЫЙ ГРАЖДАНСКИЙ ПРОЦЕСС» ПРИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ПОДГОТОВКЕ БУДУЩИХ ЮРИСТОВ

Аннотация

В статье исследованы особенности деловой игры «Учебный гражданский процесс». Охарактеризовано особенности организации и проведения данной игры. Определены цели и задачи предлагаемой игры при изучении курса «Гражданский процесс». Раскрыта роль и значение деловой игры в формировании профессиональных качеств будущего юриста.

Ключевые слова: деловая игра, гражданский процесс, учебный процесс, профессиональная подготовка юристов, преподаватель, студент.

Tsymbaliuk V.I., Boreychuk A.V.

National University of Water and Nature

FEATURES OF THE BUSINESS GAME «TRAINING CIVIL PROCEEDINGS» DURING THE TRAINING OF FUTURE LAWYERS

Summary

This article explores the features of the business game «Training civil process» Oharakteoryzovano features of the organization and conduct of the game. The purposes and objectives of the proposed game while learning course «Civil Procedure». The role and importance of the business game in the formation of professional qualities of future lawyers.

Keywords: business game, civil process, training process, training of lawyers, teachers, students.

УДК 364:78(73)

РОЛЬ СУЧАСНИКІВ М.Е. РІЧМОНД У ФОРМУВАННІ ЇЇ ТЕОРІЇ СОЦІАЛЬНОЇ РОБОТИ

Чернуха Н.М., Ворначева Л.Ю.

Київський університет імені Бориса Грінченка

Вивчаючи генезис особистісного і професійного розвитку Мері Елен Річмонд нами було виділено дві основні групи вчених, які мали той чи інший вплив на формування її теорії соціальної роботи та методу «case work». До першої групи було віднесено друзів та союзників дослідниці (ті вчені і науковці, які підтримували та доповнювали її ідеї і теорію соціальної роботи); до другої групи було віднесено її опонентів (представники благодійної діяльності, які виступали з критикою тих чи інших ідей і форм діяльності дослідниці). У цій статті особливу увагу приділено науковцям-партнерам та науковцям-друзям М. Е. Річмонд.

Ключові слова: М. Е. Річмонд; формування особистості; професійне становлення; біографічні та соціокультурні фактори; філантропія; теорія соціальної роботи.

Постановка проблеми. З вступом України до нового тисячоліття перед державою поставало багато викликів, і з кожним роком їх стає все більше. Певні проблеми державі і населенню вдається подолати, інші – ні, частина проблемних питань відходить за неактуальністю. Наукова сфера України перебуває в процесі постійної трансформації та перебудови, розширюється і доповнюється в першу чергу за рахунок зарубіжних досліджень і тільки потім – за рахунок доробків українських на-

уковців. Соціальна робота, як наукова та практична сфера в Україні з днів незалежності, розвивалась швидкими темпами завдяки світовому досвіду, але деякі прогалини у вивченні певних теорій і авторів не дозволяють соціальному працівнику діяти ефективно. Таким чином, досліджуючи біографію Мері Елен Річмонд, фактично засновниці теорії соціальної роботи, та її праці, ми надаємо шанс студентам, майбутнім фахівцям соціальної роботи, бути більш професійними. Важливо зазначити, що детальні

знання про метод «case work» можуть стати у нагоді при роботі волонтерів у кризовій ситуації, в якій на цей момент перебуває українське суспільство.

Аналіз досліджень і публікацій. Дослідженням робіт М. Е. Річмонд на міжнародному рівні займалися Елізабет Н. Агно (Elizabeth N. Agnew), М. Пейн (Malcolm Payne), Сандра Сзімоняк (Sandra Szymoniak), Мюріел В. Памфрі (Muriel W. Pamphrey), Донна Н. Франклін (Donna N. Franklin), Філіс Л. Хаббел (Phyllis L. Hubbel), А. С. Хорнбі (A.S. Hornby), Мері Ван Клік (Mary Van Kleeck), Грем Р. Тайлор (Graham R. Taylor), Лінда М. Вульф (Linda M. Woolf), Джеймс Дойч (James A. Deutch) та інші.

Опис різних аспектів біографії та теорії М. Е. Річмонд зустрічаємо в роботах вчених з країн СНД, таких як С. Я. Харченко, М. В. Фірсова, О. Г. Студьонова, Є. П. Агапов, Г. В. Корнюшин, М. С. Кратінова, Л. Ц. Ваховський, В. О. Кратінова, О. П. Песоцька, О. Л. Караман, В. А. Ханстантінова, В. П. Мошняга, В. В. Безлюдна, Т. В. Семигіна, Є. І. Холостова, Є. В. Кулебякін, М. В. Ромм, Т. О. Ромм, Т. Г. Зеленова, В. Г. Константінова, С. О. Кубіцький, А. В. Федулова, І. А. Титаренко, Є. В. Кулебякін.

Метою статті є розкриття сутності впливу сучасників-друзів і сучасників-партнерів Мері Елен Річмонд на формування її світогляду і професійного розвитку. Виходячи з мети, були сформульовані наступні **завдання статті**: вивчення наукової літератури, в якій відображена теорія соціальної роботи та професійна діяльність Мері Елен Річмонд; дослідження впливу М. Е. Річмонд на її оточення; дослідження думки сучасників-друзів і сучасників-партнерів про М. Е. Річмонд, як про особистість так і про професіонала.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. На формування ідей соціальної роботи Мері Е. Річмонд однозначно впливала критика та підтримка сучасниками дослідниці її ідей у сфері соціальної роботи. Для логіки нашого дослідження надзвичайно важливим виявилось виділення двох основних груп вчених. Перша група – союзників і друзів (до неї відносимо тих, хто підтримував, навчав і доповнював ідеї і теорію М. Е. Річмонд). Друга – група опонентів (до цієї групи відносимо представників благодійної сфери, які виступали з критикою чи проти тих або інших ідей і форм роботи). Зокрема, у нашій попередній статті «**Теория социальной работы Мэри Эллен Ричмонд в аспекте критических взглядов её современников-оппонентов**» було розкрито основні аспекти критичних поглядів її колег-опонентів, таким чином, в цій статті зазначено тільки прізвища: Джейн Адамс (Jane Addams), Джеффри Бракетт (Jeffrey Brackett), Френсіс Пібоді (Francis Peabody), Мері Джаррет, Саймон Паттен (Simon Patten), Едвард Девайн (Edward Devine), Абрахам Флекснер (Abraham Flexner) [1, с. 30-33].

Стаття присвячена саме дослідникам, які були підтримкою, друзями та однодумцями для М. Е. Річмонд і яких ми відносимо до першої групи. До цієї групи нами було включено наступних осіб: працівник соціальної сфери Зільфа Сміт (Zilpha Smith); авторитет серед благодійників, друг М. Е. Річмонд та її наставник Джон Гленн (John Glenn); колеги: Елізабет і Аделаїда Аренс (Elizabeth and Adelaide Arens), Хелен Перріш (Helen Parrish), Хелен Фосс (Helen Foss), Анна Джастіс (Anna Justice), Джулія Роджерс (Julia Rogers), Аліса Хіггінс (Alice Higgins), Констанс Бідл (Constance Biddle), Луїза Ейр (Louise Eyre), Рут Ман (Ruth Mann), Фред Холл (Fred Hall).

У 1880 р. на засіданні Club De Valin, М. Е. Річмонд повідомила про переконання Ральфа Вальдо Емерсона стосовно того, що «немає історії – тільки біографії» і цієї думки вона дотримувалась протягом наступних років її життя і роботи, особливо вивчаючи нову літературу та теорію. [2, с. 196]. Частково можна стверджувати, що цей вираз і впевненість у цьому афоризмі стали умовою створення діагностичного методу. М. Річмонд зазначала, що вивчення біографії особистості є важливим і основним інструментом під час «лікування» та вивчення біографій, що дозволяє соціальним працівникам більш ретельно та об'єктивно описувати усе, що є важливим для «Опису історії хвороби» [2, с. 196-198].

За допомогою наведених у цій статті біографічних даних, що відображають зв'язок Мері Елен Річмонд із зазначеними нижче дослідниками, розкриваємо роль та рівень впливу останніх на професійний генезис дослідниці.

У наукових джерелах ми можемо знайти різні думки щодо професійної та особистісної сфери М. Е. Річмонд. Так, в роботі Елізабет Н. Агно «From Charity to Social Work: Mary E. Richmond and the Creation of an American Profession» згадки працівників про Мері Елен Річмонд різняться: частина працівників зазначали, що дослідниця була ефективним менеджером у досягненні мети організації, але на рівні взаємодії з колегами та добровольцями була вимогливою і важко налагоджувала комунікацію. Вона була прагматичною і не йшла на компроміси, що призвело до появи «ворогів» у професійних колах [2].

Елізабет і Аделаїда Аренс, членкині унітарної церкви в Балтиморі, які були відомі місцевій громаді завдяки своїм добрим справам і координації благодійних установ при церкві, познайомили Мері Елен Річмонд з церквою, традиціями та допомогою нужденним. Вони передавали власний досвід роботи з частиною церковної громади, практику піклування про тих, хто приходив до церкви. Працюючи у недільній школі (Sunday School) та опікуючись дитячим християнським об'єднанням (the Children's Christian Union), Мері Елен Річмонд докладала багато зусиль і її було визнано, як талановиту людину, що може багато чого запропонувати і реалізувати. На думку священика Філіса Л. Хаббела (Phyllis L. Hubbell), саме в цій роботі при церкві дослідниця з'ясувала своє покликання [3, с. 4-6]. Дружбу і підтримку М. Е. Річмонд отримувала від Ади Аренс і після переходу на роботу в Суспільну Благодійну організацію (Charity Organization Society – COS) та інші благодійні структури.

Зільфа Сміт була другом і наставником для Мері Елен Річмонд багато років. Як колеги, вони переписувались, обмінювались думками стосовно тих чи інших аспектів соціальної роботи, вели дискусії про форми і методи в роботі з клієнтами. Від Зільфи Сміт М. Е. Річмонд дізналась про вербування і навчання дружніх відвідувачів [6, с. 31-32]. Так, Елізабет Н. Агно, розкриваючи період роботи М. Е. Річмонд у Фундації ім. Рассела Сейджа (Russell Sage Foundation) в Нью-Йорку, вказує, що М. Е. Річмонд від більш емпіричної бази перейшла до теоретичної (робота з документами, редакція журналів і книг, написання власних есе і доповідей), викладання в різних школах та зустрічі з громадськістю і представниками благодійних структур. Як доказ, дослідниця наводить приклади із записів Зільфи Сміт, в яких йдеться про те, що Мері Елен Річмонд активно читала наукову та художню літературу і навіть почала збирати наукову бібліотеку, до якої увійшли такі автори, як Сервантес, Теккерей, Дікенс.

Дж. Еліот, Стівенсон, Г. Джеймс, Конрад, Кітс, Браунінг, Уїтмен, Мередіт, Хаусман, Йейтс, Шекспір, Б. Шоу, Ф. Брукс, Ф. Пібоді, У. Джеймс, Ройс, Уайтхед, Т. Гекслі, праці з унітарної філософії та інші. М. Е. Річмонд навчалась грати на фортепіано. Її улюбленими авторами-натхненниками були Бах, Бетховен, Брамс, Франк. [2, с. 153]. Це свідчить про постійний саморозвиток та самовдосконалення дослідниці.

Джон Гленн, член Ради керуючих і голова Виконавчого комітету Charity Organization Society, у якості наставника передав М. Е. Річмонд великий досвід керівництва благодійними організаціями; підтримував Мері Елен Річмонд, як дружнього відвідувача серед осіб, що потребували допомоги; підказував і рекомендував їй до вивчення літератури та досвід інших працівників і благодійних організацій. Спільним у світогляді дослідників було ставлення до лінії та безвідповідальності особистості перед родиною та суспільством в цілому, вони засуджували таку поведінку і рекомендували благодійникам бути вимогливими до таких клієнтів [2, с. 65-137].

Джоана Колкрод, член групи «Talkers» (літературна група, яка зустрічалась вдома у М. Е. Річмонд для обговорення літератури, наукових теорій та інших актуальних суспільних питань) зазначає, що керівництво М. Е. Річмонд групою дозволило учасникам подолати в комунікації бар'єри упереджень, розвивало їх і допомогло вийти з ізоляції. На думку Дж. Колкрод, М. Е. Річмонд могла бути зарозумілою, говорячи про речі, в які вона вірила, проте була скромною і стриманою, говорячи про власні досягнення. Також вона вміла надихати співрозмовника і допомагала подолати страх та збентеження під час виступу [5, с. 45-55].

Хелен Фосс, колишній селищний працівник, долучилась до роботи COS у Філадельфії, спочатку була волонтером, а потім помічником М. Е. Річмонд. З часом, Хелен Фосс та Мері Елен разом стали співкерівницями Комітету жінок бюро місцевої партії (Women's Committee for the City Party), як першої жіночої політичної організації у Філадельфії [2, с. 112]. Під час спільної діяльності дослідницям вдалося потоваришувати. Вони співпрацювали в сфері розвитку структури SOC Філадельфії, залученні волонтерів та навчання волонтерів. Після звільнення М. Е. Річмонд, між дослідницями збереглися дуже теплі стосунки.

Хелен Перріш була однією з тих, хто любивав запрошення М. Е. Річмонд на роботу в COS у Філадельфії [2].

У літні канікули М. Е. Річмонд разом з подругами намагалася відпочити і набратися сил. У періодах між роботою або під час вимушених відпусток зі стану здоров'я, Мері Елен Річмонд виїжджала до котеджу у Франкліні (Нью-Гемпшир).

Відмова від адміністративної роботи дала дослідниці можливість поліпшити здоров'я, особливо після перенесених операцій у 1909 р. «Дружнім (добрим) сусідом», що піклувався про М. Е. Річмонд була Луїза Ейр (Louise Eyre).

Етель Руперт, прийшовши працювати до Філадельфійської COS після М. Е. Річмонд, відмітила ефективність роботи останньої: збільшення кількості волонтерів, збільшення кількості фінансових надходжень і корисність їх використання, звітність, розробку навчальних курсів та ін. [2, с. 126].

У своїй роботі Елізабет Н. Агно зазначає, що дружба і листування М. Е. Річмонд свідчить про її широке коло знайомств. Так, Мері Елен листувалась із Джулією Роджерс, із Англії, вони обмінювались літературою з філантропічної діяльності [2]. На нашу думку такі дані вказують на високий

рівень саморозвитку Мері Елен Річмонд як професіонала, і як особистості, яка вміє систематизувати матеріал, аналізувати і використовувати ці знання. В сучасній освітній парадигмі це був би ідеальний приклад реалізації компетентнісного підходу до системи саморозвитку фахівця.

Громадську та професійну діяльність Мері Елен Річмонд також реалізовувала у Райкомі Гремерсі (Gramercy district committee) (перекл. наш) як волонтер, а потім і як секретар. М. Е. Річмонд, працюючи із Констанс Бідл, знаходить її підтримку і розуміння. Вона виступає у ролі помічника М. Річмонд і співавтора з нею у роботі над судовими справами і сфері сімейного права.

Розглядаючи біографічні факти, науковці засвідчують інтенсивність роботи Мері Елен Річмонд в Нью-Йоркському благодійному центральному комітеті по роботі у районі (New York COS central committee on district work) (перекл. наш), у структурі з організації і контролю навчальної школи для соціальних працівників в Нью-Йорку до 1922 року, у неофіційній літературній групі «Talkers» в Нью-Йорку.

Одним з друзів-партнерів для М. Е. Річмонд був Гордон Гамільтон, він охарактеризував дослідницю як «інтелектуально міцну» особистість і «не завжди легкою у спілкуванні» [2, с. 197].

Оцінити роль Мері Елен Річмонд в розвитку американського суспільства та у формуванні професії соціального працівника сповна важко. Зазначимо тільки те, що Френсіс Перкінс (перша жінка в кабінеті міністрів США і міністр праці США 1933-1945 рр., учениця дослідниці) писала теплі слова похвали й любові до Мері Елен Річмонд за її наставництво і роботу [4]. Ф. Перкінс зазначала, що її «чудова робота проклала шлях в американському житті і в соціальній роботі та сформувала певні основи у політичній концепції обов'язок у суспільства перед особистістю і групою нужденних» [2, с. 195-198]. У листах до Мері Елен Річмонд і після її смерті на вечорі пам'яті, Френсіс Перкінс виступала з промовою про важливість досягнень, про її вклад у розвиток суспільства, про піклування над родинами, дітьми, про можливості створення для студентів і фахівців благодійної сфери, дякувала за дружбу і керівництво.

Мері Елен Річмонд померла 12 вересня в компанії Луїзи Ейр, Рут Манн, Гордона Гамільтона і її лікаря [2, с. 198]. Прощання відбулися в All Souls унітарної церкви в Нью-Йорку. Її поховали у Балтіморі. У газеті New York Times Джон М. Гленн описав М. Річмонд як «безстрашного піонера», чия смерть принесла «втрату для всієї галузі соціальної роботи та соціальних реформ» [2, с. 199].

У січні 1929 року в честь дослідниці збираються її колеги з Russell Sage Foundation, офіційні коментарі в її пам'ять виголошують Френсіс Еркінс, Джоанна Колкрод і Роберт Еркс, звучить музика Моцарта, Баха у виконанні тріо скрипалів [2, с. 199-200]. На нашу думку, такий захід розкриває важливість роботи, зробленої Мері Елен Річмонд та визнання суспільством її заслуг в благодійній сфері.

Таким чином, підсумовуючи вищезазначене, зробимо наступні висновки. По-перше, як зазначалось в меті статті і після аналізу наукової літератури, можемо впевнено сказати, що наступні науковці: Зильфа Сміт, Джон Гленн, Хелен Перріш, Хелен Фосс, Анна Джастіс, Етель Руперт, Юлія Роджерс, Аліса Хігінс, Констанс Бідл, Ада Аренс, Луїза Ейр, Рут Манн, Фред Холл в процесі спільної діяльності та спілкуванні з дослідницею вплинули на формування ідей соціальної роботи Мері Елен Річмонд. По-друге, розглянувши відгуки науковців про роботу

й досягнення М. Е. Річмонд, розуміємо, наскільки важливою і корисною для американського суспільства була благодійна й професійна діяльність цієї

жінки. І детально вивчаючи її досвід ми можемо розкрити нові можливості для соціальних працівників і представників благодійної сфери в Україні.

Список літератури:

1. Ворначева Л. Ю. Теория социальной работы Мэри Эллиен Ричмонд в аспекте критических взглядов её современников-оппонентов // Международное научное издание «Современные фундаментальные и прикладные исследования». – Кисловодск: АНО «УЦ «МАГИСТР», 2014, № 4(15) – 169 с.
2. Agnew Elizabeth N. From Charity to Social Work: Mary E. Richmond and the Creation of an American Profession. – USA: University of Illinois, 2004. – 288 p.
3. A friend in need: Mary Ellen Richmond. A Sermon by the Rev. Phyllis L. Hubbell. – The First Unitarian Church of Baltimore (Universalist and Unitarian). – March 25, 2007. – 1-13 p.
4. Frances Perkins / Official Social Security Website – [Електроний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ssa.gov/history/fperkins.html>
5. James A. Deutch. Mary E. Richmond: a Compassionate Scholar Was in Our Midst // Journal of Independent Social Work. – by the Haworth Press, Vol. 2(1). Fall 1987. – P. 45-55.
6. The long view / papers and addresses by M. E. Richmond. Sel. and ed. with biog. notes by J. C. Colcord...and R. Z. S. Mann. – New York: Russell Sage Foundation, 1930. – 1 v., 361 p.

Чернуха Н.Н., Ворначева Л.Ю.

Киевский университет имени Бориса Гринченко

РОЛЬ СОВРЕМЕННИКОВ М.Э. РИЧМОНД В ФОРМИРОВАНИИ ЕЕ ТЕОРИИ СОЦИАЛЬНОЙ РАБОТЫ

Аннотация

Изучая генезис личностного и профессионального развития Мэри Эллиен Ричмонд нами было выделено две основные группы ученых, которые имели то или иное влияние на формирование ее теории социальной работы и метода «case work». К первой группе были отнесены друзья и союзники исследовательницы (те ученые, которые поддерживали и дополняли ее идеи и теорию социальной работы); ко второй группе были отнесены ее оппоненты (представители благотворительности, которые выступали с критикой тех или иных идей и форм деятельности исследовательницы). В данной статье особое внимание уделено научным партнерам и ученым-друзьям М. Э. Ричмонд.

Ключевые слова: М. Э. Ричмонд; формирование личности; профессиональное развитие; биографические и социокультурные факторы; благотворительность; теория социальной работы.

Chernukha N.M., Vornacheva L.Yu.

Borys Grinchenko Kyiv University

THE ROLE OF MARY E. RICHMOND'S CONTEMPORARIES IN FORMATION OF HER SOCIAL WORK THEORY

Summary

While studying genesis of individual and professional becoming of Mary E. Richmond we distinguish two principal groups of scientists who influenced the formation of her social work theory and case work method. The first group includes the scientist's friends and allies (those researchers that supported and supplemented her ideas and her theory of social work); the second group consists of her opponents (representatives of philanthropy who criticized the researcher's ideas and ways of her performance). In the article the main focus is placed on the scientists-partners and scientists-friends of Mary E. Richmond.

Keywords: Mary E. Richmond, character formation, professional becoming, philanthropy, biographic and socio-cultural factors, theory of social work.

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 2 (17) лютий, 2015 р.

Частина IV
Щомісячне видання

Коректор: О. Скрипченко
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: Н. Ковальчук

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73005 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»

тел.: +38 (0552) 399 530
info@molodyvcheny.in.ua
www.molodyvcheny.in.ua

Підписано до друку 26.02.2015 р.
Формат 64x90/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 28,13. Тираж 100 прим.
Зам. 0215-28.

ТОВ «Видавничий дім «Гельветика»
73034, Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4392 від 20.08.2012 р.

ISSN 2304-5809

9 772304 580007 >